

Brány

Před dvanácti lety padly k zemi věže světového obchodního centra. Byl to symbol obchodu. Nepadla k zemi katedrála, ale věže obchodního centra. Vidíte ten význam obchodu? Válka proti terorismu se přes všechno zařikání občas tvářila jako válka proti islámu. Ano, teroristé měli muslimskou víru, ale nešli proti jinému náboženství, proti křesťanství; oni udeřili přesně především na místo obchodu. Dnešní oddíl Jeremjášova proroctví vypadá na první pohled jako nábožný text. Jedná se přece o dodržování soboty. Jistě, ale jde tu nejdřív o obchod. Především o obchod. Všimněte si slova, které text používá nejvíce:

“¹⁹ Hospodin mi řekl toto: Jdi a postav se v **bráně** synů lidu, kterou vcházejí a vycházejí judští králové, a **ve všech jeruzalémských branách** ²⁰ a řekni jim: Slyšte Hospodinovo slovo, judští králové, všichni Judejci i všichni obyvatelé Jeruzaléma, kteří vcházíte těmito **branami**. (Jeremjášovo proroctví 17:19-20)

Brány, že ano!? Jeremjáš dostává pokyn, aby se postavil tam, kde se domlouvají všechny obchodní smlouvy. A aby tam udělal prohlášení jménem Hospodinovým. Aby udělal turné, kampaň. Měl obejít všechny brány Jeruzaléma,¹ kde běží čilé obchody.² Tady bylo politické, správní a soudní místo. Tady zasedal i král. Tady, především v branách, se dělalo náboženství, ne ve chrámě.³ Tady byly svatyně, které rozhodovaly, protože byly blízko byznysu. Neexistuje politika bez byznysu, neexistuje ani náboženství bez byznysu. Jakkoliv to zní rouhavě, je to tak. Jen to musí mít pravidla. A ta se měla v branách držet. A to jsou pravidla vyjádřená v šábesu - dni odpočínutí. A teď přijde na přetřes ten sobotní den, je v tom důležitý - ne že ne:

²¹ Toto praví Hospodin: Kvůli svému životu se mějte na pozoru a v sobotní den nenoste náklad ani *ho nevnašejte jeruzalémskými branami*. ²² Nevynášejte v sobotní den náklad ze svých domů, nedělejte žádnou práci, ale svěťte sobotní den, jak jsem přikázal vašim otcům. ²³ Avšak neposlouchali a nenakláněli ucho, ale zatvrdili svou šíji, aby neposlouchali a nepřijímali kázeň. (Jeremjášovo proroctví 17:21-23)

Obchodovat a jednat se musí se všemi, i s pohany, to je risk obchodu. Obchod vždycky obsahuje pohyb nákladu, přenos - **vnášení** (nikoli vynášení) branami a **vynášení** nákladu ze svých domů. Logistika obchodu. Věci, výrobky, zvířata, lidé se stanou nákladem. A to je práce, která má na ten jeden den v týdnu ustat, aby v tom dni byla upravena, probrána s Hospodinem, roztríděna na to, co se udělá a co neudělá, protože to se přesně děje, když se vyzývá Hospodin. Pokud obchod zruší sobotu, zruší

¹ Víme z Textu Bible, že jich mohlo být až šestnáct, podle M. Biče (Palestina I, str. 265nn)

² Viz texty: Kniha Genesis 24:60 - Rebečino potomstvo má obsadit brány, tj.: vládnout.; Deuteronomium 17:5, 22:15 a 24, 25:7 či Rút 4:1 ukazují na roli bran v soudech. Ale úplně unikátní je příklad ze 2. knihy Královské 7:1nn, kde je toto: “Eliša řekl: Slyšte Hospodinovo slovo: Toto praví Hospodin: Zítřa touto dobou *bude* v samařské bráně sea mouky za šekel a dvě sey ječmene za šekel. Nato promluvil k muži Božímu kapitán, o jehož ruku se král opíral, a řekl: Hle, *i když* Hospodin udělá průduchy do nebes, cožpak se to stane? *Eliša* odpověděl: Hle, uvidíš *to* na vlastní oči, ale jíst z *toho* nebudeš...” Tj.: v branách se **určovaly ceny** komodit.

³ V branách byly svatyně a obchody se dělaly pod dohledem (a pod daní) nějakých baalů. Pán Ježíš také čistil nádvoří obchodníků (viz Janovo evangelium 2:13 a Matoušovo 12:12) nenaběhl si na veleradu, která to dovolila. Proč to tak udělal?

všechno.⁴ Co chcete kázat okolí, když kvůli obchodu zrušíte i sobotu? Tedy *šabat* - den odpočinutí?

To znamená, že do kostela nechodíme proto, abychom zapomněli na vše, čím žijeme přes týden. Ono to stejně nejde. Jak často se přistihneme, že nám myšlenky utíkají. A bodejť by neutíkaly! Z kostela, ze sboru máme chodit ujištěni a nebo znepokojeni nad svými cestami. A pokud jdeme znepokojeni, tak s nějakým závěrem, rozhodnutím, s poselstvím. Z kostela se odnáší rozhřešení, řekněme to ještě jinak: *rozřešení* toho, co řešíme ráno, večer... Proto dáváme slovo Hospodinu, nasloucháme mu se vším, co máme před sebou... Pokud z kostela odchází lidé a nic jim to neřeklo do jejich života, je tu nějaká vada. Možná se snažili jen ten svůj svět utlumit (což nejde) a nebo mluvili o všem, zpovídali se ze všech možných věcí, ale to podstatné, co jimi hýbe, to neřekli.⁵ Je ale samozřejmě možné, že jasné potřeby návštěvníků bohoslužeb kněží a kazatelé odmítali, smáli se jim, zpochybňovali a co všechno jiného jen vymyslíme, abychom vyjádřili nebetyčnou ignoranci církve vůči běžnému životu. Pokud je to tak, proč by lidé do kostela zase šli?! Pokud se tam řeší stále jiné věci, věci utržené od života, pokud se nebuduje ani charakter, se kterým přijdeme v pondělí do práce a třeba se teprve rozhodneme, co tedy uděláme, pokud *nic* - pak je církev zbytečná! Byť by hlídala historii, chrámy, staré tisky Biblí, tradici...

Přesně tak se v den odpočinutí, v sobotu, nedá uhnat obchod, nesmí se odpracovat obchod, nesmí se umlčet Pán Bůh prací. Ale musí se do toho obchodu dát Pánu Bohu právo mluvit. My, pohané, nesvětíme šabat, ale zůstává nám svatým to odpočinutí věčné (Viz: dopis Židům, 4. kap.) Zachovali jsme den, který slavíme jako **sedmý** v týdnu. Dokonce mu říkáme neděle. A tady vidíme, že nejde jen o to nedělat a sportovat a vyměnit činnost. Jde o to, abychom pracovali na sobě, na vztazích v rodině a ve společenství církve, na pravdě, kterou je třeba přijmout a žít podle ní. A pokud budeme hlídat toto tajemství dne odpočinutí, které se v neliší od obsahu šábesu, soboty, budujeme něco, co se týká věčnosti. Všimněte si, jde o to, co bude navěky:

²⁴ Stane se, jestliže mě opravdu uposlechnete, *je* Hospodinův výrok, a nebudete v sobotní den vnášet **branami tohoto města žádný náklad**, ale budete světit sobotní den a nebudete v něm dělat žádnou práci, ²⁵ že pak budou vcházet **branami tohoto města** králové a knížata, kteří sedí na Davidově trůnu, kteří jezdí na voze a na koních, oni i jejich knížata, judští muži a obyvatelé Jeruzaléma a toto město *bude* obydlené navěky. (Jeremjášovo proroctví 17:24-25)

Pán Bůh slibuje, že dá svému lidu elitu, aby zajistila stabilitu obyvatelům, a to navěky. Na pozemské věky, které dosahují i do těch nebeských. Vážně! Tady se hraje se o věky! Knížata a králové budou *vcházet*, tj.: své království si dobudou jinde a budou přijímáni za autority. Pokud není jasné, kdo a jak vládne, tak města pustnou. Pokud vládnou městu šašci, kteří bojují nesmyslné boje jak kohouti na smetišti jen uvnitř hradeb a ven se bojí, je to bída! Není tu žádný přívlastek věčnosti! A my stálost potřebujeme! Elity nejsou zbytečné, není to vyšší kasta, jsou to služebníci. Jestli se něco sype u nás, v Evropě či na Předním Východě, pak jsou to právě elity!

⁴ Orient a Přední Východ obecně neobchoduje rychle. I dnes se někteří obchodníci z těchto zemí musí dvakrát otočit, obchod nechat uzrát, než se rozhodnou. Smlouvání je jen jednou stránkou toho prodlévání a obřadu obchodu.

⁵ Z beletrie: "Vaňková!" oslovil paní ve zpovědnici kněz Robert, "přestaňte už plácát nesmysly o zapomenutých zdrávasech a pozdních příchodech na nedělní bohoslužby. Mluvte o tom, co žijete, co si myslíte, co nesnášíte a co milujete. Mluvte o svých úspěších a selháních. Boha víc nezajímá!"

²⁶ Pak přijdou *lidé* z judských měst, z okolí Jeruzaléma, ze země Benjamín, ze Šefely, z pohoří a z Negebu a přinesou zápalnou oběť, obětní hod, přídavnou oběť a kadidlo a přinesou oběť díků *do* Hospodinova domu. (Jeremjášovo proroctví 17:26)

Ze čtyř stran budou branami chodit do domu Hospodinova. A nebudou to jen zbožní Izraelci. Všimáte si? Brána byla městskou branou, ale otevírala celý okrsek a tím spíše ten chrámový. Takové město je městem misie, když to řekneme dnešním a křesťanským slovníkem.

²⁷ Ale jestliže mě neuposlechnete, abyste světili sobotní den a nenosili náklad a *nevcházeli* v sobotní den jeruzalémskými branami, potom **zapálím v jeho branách** oheň a stráví jeruzalémské paláce a neuhasne. (Jeremjášovo proroctví 17:27)

Ano: Zapálený oheň nepokojů v branách sežere celé město. Jak se to pochroumá v elitách, neobstojí celý národ, brány oheň šíří na celé město, stráví paláce a dokonce neuhasne. Zase rys věčnosti.

Otázky k debatě:

1. Kampaň Jeremjášova byla důkladná. Co obsahovala? O čem mluvila? Vyžívala se v náboženském kárání, nebo se dotýkala života? Jak rozdělíte náboženské blábolení o lepších mravech o nějaké úžasné věrouce od podstatné řeči o Božím majestátu? Co byste říkali dnes? Jsme vůbec pozváni a povoláni do bran? Pokud ne, proč ne? Pokud ano, proč ano?
2. Co si nosíte ze sboru? Pokud nic, máte zato, že je to proto, že církev vůbec nevnímá starosti obyčejných lidí? Pokud je to tak, jak byste to změnili. Církev jste Vy, nikoli kazatel a farář. A nebo to může být tím, že na vše chcete zapomenout, mlčíte a odkopáváte vše někam pryč. Nebo, že chcete řešit věci podle své představy a ne podle skutečnosti a podle toho, co chce Bůh?
3. Co byste řekli unavenému a upracovanému člověku. Představte se, že Vy jste kazatel a farář. Co byste řekli? Kde byste to v Bibli našli?
4. Jak vidíte krizi elit? Není to zbytečné a všichni bychom měli být proletáři? Tedy: Potřebujete odmítnout elity?
5. Jak vidíte věčnost? Věčné přebývání a věčné hynutí? Snesete ve věrouce to mluvení o věčnosti? Nebo byste to vymazali a nekázali - a proč a jak?